Üniversitedeki Alkol Problemleri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Üniversitedeki Alkol Problemleri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32222

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Üniversitedeki Alkol Problemleri Ölçe?i (ÜAPÖ), üniversite ö?rencilerinin alkol kullan?m? sonucu kar??la?t?klar? bireysel ve sosyal problemleri de?erlendirmek amac?yla tasarlanm?? bir psikometrik araçt?r. Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas? Ak?n ve Yaln?z (2016) taraf?ndan gerçekle?tirilmi?tir. Bu uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü koruyarak, iki boyutlu ve 8 maddeden olu?an yap?n?n Türk kültürüne uygunlu?unu Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile s?nam?? ve ölçe?in yüksek düzeyde geçerlik ve güvenirlik özelliklerine sahip oldu?unu ortaya koymu?tur.

Anahtar Kelimeler

Üniversite ö?rencileri, alkol problemleri, ÜAPÖ, psikometrik özellikler, uyarlama, do?rulay?c? faktör analizi, iç tutarl?l?k, gençlikte alkol kullan?m?.

Yazarlar

Ahmet Ak?n, Ay?enur Yaln?z

Amaç

Üniversitedeki Alkol Problemleri Ölçe?i'nin temel amac?, yüksekö?retim kurumlar?nda ö?renim gören bireylerin alkol tüketimi nedeniyle ya?ad?klar? sorunlar?n (hem bireysel hem de sosyal sonuçlar aç?s?ndan) s?kl???n? ve ?iddetini sistematik olarak ölçmektir. Bu ölçek, özellikle riskli alkol kullan?m davran??lar?n? ve bu davran??lar?n yol açt??? olumsuz sonuçlar? tespit etmede klinisyenlere ve ara?t?rmac?lara yard?mc? olmak üzere geli?tirilmi?tir.

Yap?

ÜAPÖ, alkol kullan?m?na ba?l? ortaya ç?kan problemleri ölçen iki temel boyuttan olu?maktad?r. Bu iki boyut, ö?rencilerin ya?amlar?nda alkolün yaratt??? farkl? problem alanlar?n? temsil eder:

Sosyal Problemler Alt Ölçe?i: Alkol kullan?m?n?n ki?ileraras? ili?kilerde, akademik performansta veya yasal konularda yaratt??? zorluklar? kapsar.
Bireysel Problemler Alt Ölçe?i: Alkolün ki?inin kendi sa?l???, psikolojik durumu veya ki?isel güvenli?i üzerindeki olumsuz etkilerini ve zararlar?n? kapsar.

Türkçe formu 8 maddeden olu?makta olup, her iki boyutun da yap?sal olarak ayr?ld??? Do?rulay?c? Faktör Analizi sonuçlar?yla desteklenmi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Üniversitedeki Alkol Problemleri Ölçe?i'nin Türkçe formunun geçerlik çal??mas?, ölçe?in kavramsal yap?s?n?n verilerle ne ölçüde uyumlu oldu?unu belirlemek amac?yla gerçekle?tirilmi?tir. Bu kapsamda, ölçe?in orijinal formunda bulunan iki faktörlü yap?n?n do?rulanmas? için yap? geçerli?i Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemi kullan?larak incelenmi?tir.

DFA sonuçlar?, 8 maddeden olu?an ve iki boyuta ayr?lan ÜAPÖ'nün iyi uyum indeksleri sergiledi?ini göstermi?tir. Elde edilen uyum indeksleri ?unlard?r: x^2= 63.27, sd= 18, RMSEA= .091, NFI= .96, RMR= .018, SRMR= .053, CFI= .97, IFI= .97, RFI= .94, GFI= .95. Bu de?erler, ölçek yap?s?n?n kabul edilebilir düzeyde oldu?unu i?aret etmektedir. Ancak, analizin detaylar?nda 3. ve 6. maddeler aras?nda ikili hata kovaryans? tan?mlanmas? gereklili?i belirtilmi?tir. Bu durum, bu iki maddenin ölçtü?ü hata varyanslar?n?n birbiriyle ili?kili oldu?unu göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirli?i, maddeler aras?ndaki tutarl?l??? inceleyen iç tutarl?l?k yöntemiyle belirlenmi?tir. Likert tipi ölçekler için yayg?n olarak kullan?lan Cronbach Alfa iç tutarl?l?k katsay?s? hesaplanm??t?r. Yüksek Cronbach Alfa katsay?s?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Yap?lan analizler sonucunda, ÜAPÖ'nün alt boyutlar? ve bütünü için a?a??daki güvenirlik katsay?lar? elde edilmi?tir:

Sosyal Problemler Alt Ölçe?i: **.74**
Bireysel Problemler Alt Ölçe?i: **.95**
Ölçe?in Bütünü: **.86**

Özellikle bireysel problemler alt ölçe?inin ve ölçe?in genelinin güvenirlik katsay?lar? oldukça yüksek olup, sosyal problemler alt ölçe?inin katsay?s? da kabul edilebilir düzeydedir.

Faktör Analizi

Faktör analizi, çok de?i?kenli istatistiksel çözümleme türü olup, de?i?kenler aras?ndaki kar??l?kl? ba??ml?l???n kökenini ara?t?rarak verilerin daha anlaml? ve özet bir biçimde sunulmas?n? sa?lar. ÜAPÖ'nün yap?sal do?rulanmas? amac?yla kullan?lan Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA), önceden teorik olarak olu?turulmu? bir yap?n?n (bu durumda iki boyutlu, 8 maddelik yap?) ampirik verilerle ne derece uyumlu oldu?unu s?namaya yönelik güçlü bir yöntemdir.

Ak?n ve Yaln?z (2016) çal??mas?nda, DFA, orijinal ölçe?in iki boyutlu yap?s?n?n Türkçe verilerle

ARABPSYCHOLOGY.COM

do?rulanmas? amac?na hizmet etmi?tir. Analiz sonuçlar?, ölçe?in 8 madde ve iki boyuttan olu?an yap?s?n?n iyi uyum gösterdi?ini kan?tlam??, böylece ölçe?in yap?sal geçerli?i desteklenmi?tir. Ancak, model iyile?tirmesi amac?yla 3. ve 6. maddeler aras?nda tan?mlanan ikili hata kovaryans?, bu iki maddenin örtü?en bir içerik veya ba?lam? payla?t???n? dü?ündürmektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama

Format: 8 madde, 2 boyutlu, 5'li Likert tipi derecelendirme

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite Ö?rencileri

Ya? Grubu: Genç Yeti?kinlik (Üniversite Ça??)

Popülasyon Detaylar?: Yüksekö?retim kurumlar?nda ö?renim gören ö?renciler.

Test Metodolojisi: 5'li Likert (1= asla - 5= on kez ve üzeri). Kat?l?mc?lardan, alkol kullan?m?na ba?l? olarak belirtilen problemleri ne s?kl?kla ya?ad?klar?n? bu aral?kta i?aretlemeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Alkol kullan?m?, riskli davran??lar, psikometri, uyum indeksleri, iç tutarl?l?k katsay?s?, gençlik, üniversite ya?am?, sosyal problemler.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Ahmet Ak?n

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Sa?lanan kaynakta belirtilmemi?tir (N/A).

?leti?im E-posta Adresi: ahmet.akin@medeniyet.edu.tr

Yaz??ma Adresi: ?stanbul Medeniyet Üniversitesi (E-posta adresinden ç?kar?m yap?lm??t?r).

?zinler, Ücretler ve Test Y?l?

Test Y?l? (Uyarlama): 2016

?zinler ve Ücretler: Ölçek akademik bir dergide yay?mlanm??t?r ve bilimsel ara?t?rmalarda kullan?m için yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Referanslar

Ak?n, A. ve Yaln?z, A. (2016). Üniversitedeki Alkol Problemleri Ölçe?i (ÜAPÖ) Türkçe formu: Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Akademik Bak?? Dergisi*, *53,* 147-153.
Balo?lu, M. & Karada?, E. (2008). Faktör analizi üzerine temel bilgiler ve uygulamalar. (?statistiksel çözümlemeye at?f kayna??d?r.)
Bayram, N. (2010). Yap?sal e?itlik modellemesi: Lisrel uygulamalar?. (DFA tan?m?na at?f kayna??d?r.)
Karasar, N. (1994). Bilimsel ara?t?rma yöntemleri. (Cronbach Alfa tan?m?na at?f kayna??d?r.)

Ölçe?in orijinal PDF versiyonuna ait ba?lant? a?a??dad?r:

universitedeki-alkol-problemleri-olcegi-toad.pdf
Akademik Bak?? Dergisi makalesine ait ba?lant?: akademikbakis.org

Üniversitedeki Alkol Problemleri Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Sa?lanan kaynak içerikte ölçe?in maddeleri yer almamaktad?r. Bu nedenle, maddeler bu bölümde sunulamam??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM